

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства фінансів України
«Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України
від 19 березня 2021 року № 163»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 19 березня 2021 року № 163» (далі – проєкт наказу) розроблено з метою приведення положень актів Міністерства фінансів України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у відповідність до вимог законодавства.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

29 грудня 2022 року набрав чинності Закон України від 06 вересня 2022 року № 2571-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб» (далі – Закон № 2571), яким внесено зміни та доповнення до Закону України від 06 грудня 2019 року № 361-ІХ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361) та Закону України від 15 травня 2003 року № 755-ІV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон № 755) і запроваджено: спрощення подання інформації про кінцевого бенефіціарного власника (далі – КБВ) та структуру власності юридичними особами, що вносяться до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР); механізм перевірки достовірності інформації про КБВ та структуру власності; посилено відповідальність за неподання/недостовірне подання юридичною особою відомостей про КБВ та структуру власності.

Зокрема, норми Закону № 361 доповнено статтею 5¹, відповідно до положень якої:

юридичні особи повинні мати інформацію про КБВ або його відсутність та структуру власності, зобов'язані підтримувати відомості про КБВ та структуру власності юридичної особи в актуальному стані та подавати інформацію про КБВ або про його відсутність та структуру власності для внесення до ЄДР у порядку, визначеному Законом № 755;

форма та зміст структури власності юридичної особи встановлюються положенням, яке затверджує Мінфін за погодженням з Мін'юстом, крім осіб, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснюють Національний банк України і НКЦПФР;

форма та зміст структури власності юридичних осіб, державне регулювання

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000065FC2E00F6F4B300

Підписувач Марченко Сергій Михайлович

Дійсний з 03.03.2023 13:04:40 по 03.03.2025 13:04:40

Міністерство фінансів України

26110-04-5/20815 від 31.07.2023

та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, встановлюються Національним банком України;

форма та зміст структури власності юридичних осіб, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює НКЦПФР, встановлюються НКЦПФР за погодженням з Мінфіном.

Водночас змінами, внесеними Законом № 2571, виключено частини двадцять другу – двадцять четверту статті 17 та статтю 17¹ Закону № 755, а частину другу статті 9 Закону № 755 доповнено пунктом 9¹, відповідно до якого в ЄДР має міститися структура власності та інформація про структуру власності юридичної особи (крім юридичних осіб, зазначених у частині восьмій статті 5¹ Закону № 361) за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства.

Окрім того, Законом № 2571 норми частини третьої статті 7 Закону № 755 доповнено пунктом 6¹, відповідно до якого програмне забезпечення ЄДР має забезпечувати пошук взаємозв'язків у структурі власності юридичної особи між всіма особами, які прямо або опосередковано володіють такою юридичною особою самостійно чи спільно з іншими особами (всіма засновниками (учасниками) юридичної особи та кожної особи у кожному ланцюзі володіння корпоративними правами юридичної особи), візуалізацію всіх прямих та непрямих зв'язків.

Тобто, враховуючи нові вимоги Законів № 755 та № 361, необхідно вжити заходів, зокрема, щодо забезпечення можливості подання відповідними юридичними особами структури власності до ЄДР в електронній формі, яка дозволить подавати таку інформацію у машиночитабельних форматах і здійснювати автоматизовану перевірку таких даних програмним забезпеченням ЄДР.

Також Законом № 2571 внесено зміни до пункту 4 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 361, відповідно до яких юридичні особи подають інформацію про КБВ та структуру власності протягом шести місяців з дня набрання чинності нормативно-правовими актами, якими будуть затверджені положення про форму та зміст структури власності і методологія визначення юридичною особою КБВ, але не раніше 90 днів з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Водночас запровадження ефективної процедури розкриття юридичними особами інформації про КБВ та структуру власності є складовою міжнародних зобов'язань України, зокрема щодо гармонізації національного законодавства з вимогами Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2015/849 від 20 травня 2015 року «Про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, про внесення змін до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 648/2012 та про скасування Директиви Європейського Парламенту і Ради 2005/60/ЄС та Директиви Комісії 2006/70/ЄС» (далі – Директива (ЄС) 2015/849), двадцять четвертої рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби

з відмиванням грошей (FATF), а також рекомендації Висновку Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі стосовно забезпечення відповідності законодавства у сфері боротьби з відмиванням грошей стандартам Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF).

Також згідно з Планом-графіком виконання Україною Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та ЄС як Кредитором щодо Інструменту надання підтримки Україні на 2023 рік (макрофінансова допомога +) на суму до 18 мільярдів євро, підписаного 16 січня 2023 року, передбачено зобов'язання щодо удосконалення нормативно-правової бази у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму шляхом розробки відповідного вторинного законодавства та досягнення прогресу в розвитку інституційної спроможності щодо бенефіціарної власності.

З огляду на зазначене, виникла необхідність приведення Положення про форму та зміст структури власності, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19 березня 2021 року № 163, у відповідність до вказаних положень Законів № 755 та № 361.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом наказу запропоновано внести зміни до наказу Міністерства фінансів України від 19 березня 2021 року № 163 «Про затвердження Положення про форму та зміст структури власності», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 червня 2021 року за № 768/3639, якими передбачено встановити:

- форму та зміст структури власності юридичної особи;
- вимоги / параметри до оформлення структури власності;
- інформацію, яку необхідно зазначити щодо кожної особи, зазначеної у структурі власності;
- спосіб визначення розміру участі в юридичній особі у відповідному ланцюзі володіння часткою (корпоративними правами);
- подання схематичного зображення структури власності та вимоги до її оформлення;
- перелік документів, які мають додаватись до структури власності.

4. Правові аспекти

Правовими підставами розроблення проєкту акта та нормативно-правовими актами, що діють у відповідній сфері суспільних відносин, є: Директива (ЄС) 2015/849, Закони України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», наказ Мінфіну від 19 березня 2021 року № 163 «Про затвердження Положення про форму та зміст структури власності», зареєстрований у Мін'юсті 08 червня 2021 року за № 768/3639.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень наказу не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України та бюджетів місцевого самоврядування.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу потребує погодження з Міністерством юстиції України, Міністерством цифрової трансформації України, Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Державною службою фінансового моніторингу України та Державною регуляторною службою України.

Проект наказу з метою забезпечення громадського обговорення буде розміщено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України (www.mof.gov.ua).

Проект наказу підлягає державній реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Положення проекту наказу не стосуються питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, проект наказу не потребує зазначення позицій відповідних заінтересованих сторін.

Проект наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності і не потребує зазначення позиції Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект наказу враховує вимоги Директиви (ЄС) 2015/849 та стандарти Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF), імплементацію яких передбачено Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII.

У проекті наказу відсутні положення, що:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

містять ознаки дискримінації чи створюють підстави для дискримінації.

Проект наказу не передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання та підтримки суб'єктів господарювання, відповідно дія Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» не поширюється на проект наказу. У зв'язку з тим відповідне рішення Антимонопольного комітету України, передбачене зазначеним Законом, не потребується.

8. Прогноз результатів

Прийняття нормативно-правового акта забезпечить виконання вимог частини другої статті 5¹ Закону № 361, сприятиме виконанню суб'єктами первинного фінансового моніторингу норм Законів № 361 та № 755 у частині подання юридичними особами державному реєстратору інформації про структуру власності та надасть можливість запровадити прозоре відображення юридичними особами своєї структури власності та, як наслідок, наповнення ЄДР достовірними відомостями про КБВ юридичних осіб, підвищення якості даних у ЄДР.

Реалізація положень наказу не матиме негативного впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави, на окремі регіони, ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО

_____ 2023 р.